

Cent mesos apropant la natura

Quan l'Ateneu Juvenil, Cultural i Naturalista de Girona tot just està acabant de celebrar el quinzè aniversari fundacional, la seva publicació més coneguda, el *Noticiari Naturalista de Girona*, ha assolit la rodona xifra de 100 números. Cent petites entregues de natura. Cent mesos apropant-la a milers de llars de la nostra ciutat.

Ja fa 100 números del primer *NotNat*, de l'any 1997, una humil publicació men-

sual que va néixer com una secció del *Xot*, el butlletí de l'Ateneu Juvenil, Cultural i

La llengua de les pedres

No sé si acaba de ser casual que al principi d'aquest estiu hagin aparegut dos llibres de fotos sobre dos llocs tan importants per als gironins i per als forasters com la Catedral i el Call. El llibre de la Catedral es titula *Silencis* i és *Una nova mirada a Josafat*. El del Call es titula *Les portes del Call* i les seves fotos se centren en el detall d'un mur, d'una volta, d'una paret, d'uns escalons, d'unes llambordes, d'un enllosat puntejat de verd i, sobretot, en un joc subtil i suggerent de llums i ombres. No hi ha mai una imatge prou nítida a cap de les fotografies de Josep M. Oliveras. Tampoc de conjunt. Però aquestes fotos obren les portes a un altre call, a un nou call més transcendent, més íntim, més etern, més sagrat i més penetrant que res del que puguem dir o que puguem sentir amb qualsevol paraula i en qualsevol llengua. D'aquí –suposo–, prové el títol. Deixant de banda la presentació d'Anna Pagans, Eva Vázquez ha escrit l'únic text d'aquest llibre. Comença excusant-se perquè ha de servir-se «d'aquesta llengua imperfecta» que parla, «aquesta llengua que diu "pedra" i a l'instant s'endureix com la cosa que anomena sense haver-se encomanat de la seva solidesa». És per això també, perquè les llengües poden dir, però no poden encomanar, que les fotos d'Oliveras tenen prou força per arribar a tothom, mentre que el text –magnífic de Vázquez ha hagut de ser traduït a tretze llengües i al sistema braille. Passo uns minuts les mans damunt d'alguns dels signes braille, mentre imagino què serien les llengües si poguéssim usar paraules amb arrugues, en comptes d'haver-nos de conformar a dir «arrugues». Anem, però a *Silencis*. Les fotos són de la Catedral i les ha fet Jordi S. Carrera. La majoria són de l'interior. Quan no és així, són sempre fetes des de sota perquè és d'aquesta manera com Josafat veia no l'harmonia gòtica de la Catedral, sinó l'espai desproporcionat que era per a algú que hi treballava i hi vivia. Eva Vázquez, que també ha escrit un text a *Silencis*, es demana si algú «pot ser humà enmig d'aquesta desproporció». Jordi S. Carrera li ha contestat que no a cadascuna de les seves fotos. I l'ha contestada a base de racons i detalls que se'ns imposen com lloses, d'escalas i espais que ens indueixen a veure tot allò que hi ha i que no és material, de cambres que són com mons buits, de baranes que giravolten en ulls de bou pregons com boques de pou, de voltes i contraforts. La llum és sempre parcial; arriba sovint entre ombres. I quan les fotos són d'exterior, arriba com si caigués de lluny. Em fixo en una on es veu el peu d'una escala de pedra: la llum xoca amb el llindar, acarona una petita part dels escalons i il·lumina una porta vellíssima de fusta vella. Però, a mitja porta, l'ombra apagada d'un llum flexible trenca aquella llum com ho faria una alenada de cendra. Així és com Bertrana va idear Josafat: treballant i vivint entre sants, però ofuscat de tanta llum. «Com una idea que es perd, com un pensament que fuig, com un seny que divaga...»

Xavier Cortadellas

NOTICIARI NATURALISTA

DE GIRONA I COMARCA

Núm. 100 / Mes d'abril - Albert Ruhí, Aleix Comas i Ponç Feliu

Naturalista de Girona. El *Noticiari Naturalista de Girona* es convertí, amb la generalització del correu electrònic, en una de les eines més potents de divulgació de la natura en l'àmbit local. Al cap de cinc anys, el *Noticiari Naturalista de Girona i Rodalies*

havia incrementat el nombre d'observadors –i de destinataris– de la publicació. En aquell moment el seu disseny canvià lleugerament, per adaptar-se als nous temps, i s'ha mantingut fins ara. Aquest mes d'abril de l'any 2006 tots plegats podem celebrar que, puntualment, el *NotNat* ha anat sortint mes rere mes fins a arribar a aquest número 100; i, actualment, prenent com a marc territorial la comarca del Gironès. S'hi han publicat més de 5.000 observacions, hi han participat prop de 300 observadors, l'han rebut milers de persones i s'hi ha vist implicat, d'una manera o altra, un teixit ciutadà immens.

Allò que començà com una iniciativa pionera ben aviat es consolidà, i amb el temps ha anat trobant companys de viatge. A les comarques veïnes del Pla de l'Estany, la plana de la Selva o la Garrotxa, per exemple, s'ha seguit el camí obert per la modesta publicació gironina. Però ¿què és allò que ens mogué, primer a en Ponç Feliu i després també a l'Albert Ruhí i a l'Aleix Comas, a recollir sistemàticament tantes observacions i difondre-les, mes a mes? A banda de l'esperit científic i el potencial de dades que es centralitza i emma-

gatzema, ens esperona un factor bàsic: l'entusiasme que es palpa en rebre les cites i la complicitat que s'espera d'aquell que anima a continuar sortint a conèixer l'entorn.

Us volem convidar, si sou gironins i no rebeu aquesta publicació, a subscriure-us-hi i, a més a més, a participar-hi activament enviant-hi les vostres observacions. Si, per contra, sou de fora de la comarca i la vostra curiositat us ho demana, segurament trobareu un altre butlletí naturalista d'àmbit comarcal allà on visqueu. Però si davant la demanda hi trobeu el buit i teniu ganes d'engegar un projecte similar, des d'aquí us volem suggerir que proveu de fer el mateix en altres comarques i rodals del país: no només per no perdre cites i observacions, sinó per anar creant aquest teixit i estimular l'entusiasme de l'observació. I, sobretot, per observar, descobrir i anotar el que veieu. Per deixar-vos sorprendre per les meravelles d'aquest prodigi que és la natura, pel ritme de les seves estacions, pels insectes del vostre jardí o pels ocells que sobrevo- len els vostres caps en caminar per la ciutat.

Perquè la natura és a cada racó; només cal parar-hi atenció.

Albert Ruhí,
Ponç Feliu
i Aleix Comas

Girona, capital europea del paisatge

Amb l'excursió al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa i la visita a la seu tècnica de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, a Olot, va finalitzar la V Trobada dels Tallers del Consell d'Europa per a l'Aplicació del Conveni Europeu del Paisatge.

La Trobada va tenir lloc a la ciutat de Girona els dies 28 i 29 de setembre, al flamant i ben equipat Auditori - Palau de Congressos, i va ser organitzada pel Consell d'Europa, el Ministeri de Medi Ambient, la Generalitat de Catalunya i l'Observatori del Paisatge de Catalunya, responsable directe de tota la programació, logística i activitats paral·leles. També l'Ajuntament de Girona hi va col·laborar estretament com a representant de la ciutat acollidora de l'esdeveniment.

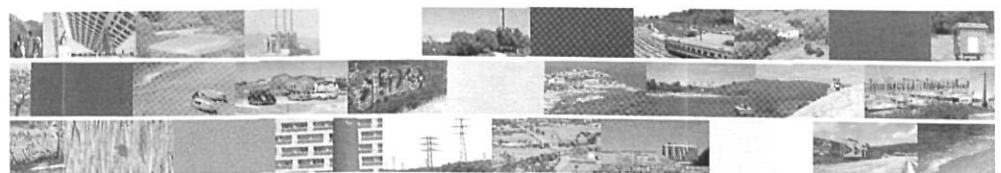
El Conveni Europeu del Paisatge, aprovat a Florència l'any 2000, té com a finalitat bàsica la promoció de la protecció, gestió i ordenació dels paisatges europeus. Es tracta del primer tractat

internacional dedicat exclusivament al paisatge i el primer que abraça el conjunt d'Europa. Aquestes trobades, periòdiques des de 2002, pretenen intercanviar experiències, proposar noves polítiques i instruments legals i generar noves metodologies que permetin aplicar la filosofia que inspira l'esmentat Conveni. Són, per tant, un excel·lent aparador per conèixer què es fa -i com es fa- arreu d'Europa a l'hora de protegir, gestionar i ordenar uns paisatges sotmesos cada cop més a intenses pressions i riscos.

Més de 300 científics i representants d'institucions i col·lectius procedents de 44 països van debatre sobre el tema «Objectius de qualitat pai-

satgística: de la teoria a la pràctica». El públic, entre el qual hi havia experts com Marc Antrop o Eduardo Martínez de Pisón, va rebre amb alegria l'anunci fet per Margarita Ortega, representant del Ministeri de Medi Ambient, de la propera ratificació del Conveni Europeu del Paisatge a Espanya. Aquesta ratificació, llargament reivindicada, no és un simple tràmit burocràtic, sinó que tindrà conseqüències palpables i extraordinàriament positives de cara a una millora dels nostres tan castigats paisatges. Joan Nogué, director de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, comentava que hi haurà un abans i un després d'aquesta Trobada. Vistes les conclusions i els compromisos polítics adquirits, així serà, en efecte. I això val també per al mateix Observatori del Paisatge, que ha superat amb nota una autèntica prova de foc i s'ha convertit clarament en un referent europeu en aquesta temàtica.

Stephanie Wilbrand

Pais de Paisatges